

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. - f.
 Vidéken: " 9 " " 4 " 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
 az udvarban hátul.

Gyanusítások.

Sem egyesek, sem pártok, bármily nagy eszmék vezérik, bármilyen nemes intenciók után indulnak, nem kerülhetik el a gyanusításokat. Szomorú dolog, hogy ebben az országban az a párt, a mely a nemzeti eszmét legjobban képviseli, melynek élén Kossuth Lajos fia áll, szintén gyanusítások ellen kénytelen tiltakozni.

A mióta ez a párt fenáll, első keletkezésétől a mai napig mindig Kossuth Lajos szelleme után indult. A legtisztább és legmagasabb emberi jogok vannak zászlajára írva. Az ország gazdasági és politikai függetlensége, önállóságunk nagy elvei, a magyar állameszme teljes kiépítése, a magyar faj győzelme az egész vonalon: ez volt mindig a párt törekvése. Ez adott tartalmat harcainak, ez szerezte meg tekintélyét az országban, ez tette legmagyarabb pártját valamennyi párt között.

És mégis e nagy garanciák mellett, noha egy nagy mult fénye sugárzik a párt mögött, akadnak a politikai minőrök között, a kik gyanuval illetik ezt a pártot.

Olay Lajos, a párt egyik oszlopos tagja a legutóbbi pártértekezleten szóba hozta ezeket a gyanusításokat. Igaz, hogy nyílt homlokokkal legcélszerűbb a gonoszság-

gal szembezállni. De vajjon szükséges-e szembezállni vele?

A kormánypárttal való érintkezési viszonyról van szó. A mióta a parlamentarizmus fennáll, az ellenzéknek mindig voltak érintkezési pontjai egy a kormánypárttal, mint pedig valamennyi párttal. Ebből gyanut meríteni, ezt kihasználni most a párttal szemben, valóban olyan esztelen dolog, a melyet a komoly közvélemény egyszerűen elutasít magától, mint képtelenséget.

Mindenki jól tudja ebben az országban, hogy az országos függetlenségi párt minden gyanusítás fölött áll. És senki sem kételkedik abban, hogy akármilyenek legyenek is az érintkezési pontok a többi párttal, gyanu nem férközhetik a legnemzetibb és legmagyarabb párthoz. Komoly ember, a kinek véleménye, akárcsak egy csapat előtt is mérvadó lehetne, ugy sem hajt ezekre a sugdolózásokra. Legfőkébb annak a bizonyítékát látja abban, hogy a jók, a nemesek, a tiszta eszmények iránt lelkesedők sem kerülhetik el a rágalmaikat.

Akármilyen zokon eshetik is a gyanusítóknak az, hogy minden tiszta intencióik dacára is vannak, akik nemtelen fegyvereket visznek a politikai küzdelmekbe, de hozzá szokhattak, hogy Magyarországon

a politika örve alatt a rágalom is mindennapos dolog. De a párt ne hajtsen erre. Rá bizvást lehet alkalmazni azt a szálló igét, hogy: a kutya ugat, a karaván halad.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

Ünnep utáni ülés. Unalmas, vontatottan kezdődik s gyér számmal vannak a padok között is, a karzatokon is. Néhány élnöki bejelentés után Perczel Dezső bemutatta annak a nyolevan képviselőnek a névsorát, a melyből — képviselői összeférhetetlenség esetén — a tizenkét tagu bíróságot sorsolják ki.

Ezután néhány bírálóbizottsági tag tette le az esküt.

Az igazoló-bizottság jelentése szerint a kolozsi kerület követének: Rónay Elemének mandátuma nincs rendben. Ezért kiadják a bíráló-bizottságnak.

Nagyobb mozgolódás támadt, a mikor Podmaniczky Frigyes báró kezdte indokolni azt az indítványt, a mely a királynak Rákóczi hamvainak hazaszállítását elrendelő kéziratáért mond köszönetet.

Báró Podmaniczky Frigyes: T. képviselőház! Az indítványt aláírt pártelnökök által, mint a pártelnökök seniora, legöregebbje, én bizattam meg azzal. (Élnök jelenés a jobboldalon) hogy ezt az indítványt megokoljam, de mielőtt ezt megtenném, ünnepélyesen kijelentem, hogy mindazok lelke előtt, a kik az indítvány létrehozatala körül közreműködtek, semmiféle mellékes tekintet nem lebegett, sem személyes érdek, sem népszerűség utáni hajhászás, legkevésbé pedig az az eszme, hogy ez indítvány benyújtása által bármilyen, legszelídebb nyomást is gyakorolhassanak azokra a kép-

Hogy szereti a lovát a magyar?

Jókainak Debrecen volt a kedves városa. Ennek a városnak a régi történelméből vette nagyon sok irásának a tárgyát és különösen sűrűn járogatott oda, mikor a „Mégis mozog a föld” című regényét írta. Ekkor tájban történt, hogy egy debreceni ur azt beszéli neki, hogy nincs a hazában senki, a ki a debreceni embernél kaeskaringsabban tudna káromkodni. Valóságos vad fantázia nyilatkozik meg a szitkozódásában, mely nem is mindig a haragnak, hanem olykor a szilaj jókedvnek a megnyilatkozása. Jókai Mór kiment egy debreceni úrral a talyigás sorra és a kísérője minden ellenkezése dacára fölült egy ütökopott talyigának a lógós deszkailésére és a ványadt rossz gebével kihajtatott a város határába. Jó ideig dőcögött már a tatarvilágból maradt kétkerekű alkalmatosság a hepe-hupás homokon, mikor Jókainak eszébe jutott, hogy most már főbösszantja a talyigást, hadd tanulmányozza ki, hogyan tud káromkodni. Kitapogatta a költő- király beszélgetés során, hogy a talyigásnak nagyon a szívéhez van növe a lova:

— Ugy szeretem a keselyt, mint az én testvéremet, mint a cimborámat, — magyarázta a talyigás. Sőt az asszony is nagyon szereti a lovát.

— Pedig szalámitölteléknek való már az ilyen silány gebe.

A talyigásnak a szívébe nyilatott valami és esendően morzsolgatta a szavakat a lecsüggő bajusza alatt:

— Mán pedig oda nem adom az egész fiakersorért.

— Be se vennék az ilyen dögöt a fiaker-sorba. Alig eummog. Ússe kend oldalba az ostrom boldogabb végével.

A talyigás morgott valamit, miközben az ostromát szelíden legyintette meg az állat háta fölött.

— Magyar ember létére nem átal kend ilyen hitvány állattal csufondároskodni.

A talyigás homlokán verejtékesöpp jelentkezett, szemé elsötétült, de föléserpepedt ajka csak nem nyílt szóra.

— No hát, — kiáltotta Jókai utolsó tromf gyanánt, — oldalba rugom én ezt a dögöt, hadd szedje a lábát jobban.

A talyigás erre meghuzta a gyeplőt,

mire az állat már lassabb tempóban mozgott.

— Nem megyünk? — kérdezte tőle Jókai.

— Nem.

— Hát mit akar?

— Azt akarom, hogy szálljon ki a tensur, mer azir, hogy ez csak talyigás-hu, ne vexálja a tensur.

Jókai körülnézett. A Nagylétára vezető sárgahomokos dűlőt oldalában állott meg a talyiga. Kezdte banni, hogy ilyen módon akarta megkáromkodtatni a magyart, borralalóval akarta engesztelni, de a talyigás nem tagított, véghetetlen gyöngödséggel nézett a kenyérkereső vén gebéjére és Jókainak nem volt mit tenni, le kellett szállani a gyöngé hintóról. Nemhogy a borralalót, de még a fuvarbért sem akarta elfogadni a talyigás, a kit most már meg is diésért.

— Derék ember. Még csak nem is káromkodik.

— De az Isten akárhová tegye a ténsurat, mán, hogy káromkodnám, hogy rogyik rá ez a keserves világ, mikor a nagytiszteletű ur kiprédikálta vasárnap az ispotály-

Konyhak, (Sparherd) Szőlő-permetezők, Gyermek-kocsik, Mangourlók és dr. Wagner-féle Jégszekranyok

== legolcsóbban beszerezhető ==
Bészler és Dávid
 vaskerekűkedő 1, Debrecen, Piac-utca 7. sz. Vecsey-ház.

viselőkre. a kik véleményeikben eltérő politikai elveket vallanak. (Helyeslés.) Ennek az indítványnak kuforrása a tiszta szív és a keserűség nélküli egyszerű, de őszinte kedélyhangulat. (Helyeslés.) Mindazok az eszmék, mindazok a tények, mindazok az indítványok, a melyek ebből a kuforrásból származnak, nem szorulnak indokolásra. (Igaz! Ugy van!) Önmagukat indokolják ezek legjobban. (Általános helyeslés.) Magára az indítványra áttérve, nem mondhatok egyebet, mint azt, hogy ez indítványban a pártok elnökei felkértek a képviselőházat, hogy mondjanak köszönetet ő Felségének, Magyarország koronás, apostoli királyának (Elénk eljenzés) azért a magasztos tényéért, hogy egy legmagasabb kézirat által, amelynek már fogalmazása is valóban érdemes arra, hogy megszívleltessék, (Igaz! Ugy van!) megbizta a kormányt, hogy járjon el il. Rákóczi Ferenc... (Felkiáltások balfelől: Fejedelem!) hamvainak hazaszállítása ügyében.

Polczner Jenő: Nem meri kimondani, hogy fejedelem! (Elénk felkiáltások jobb felől: Istentelenség!)

Báró Podmaniczky Frigyes: Nem fogom ontól tanulni, hogy mit kell mondanom! (Elénk helyeslés jobb felől.) A felséges ur tehát azt kívánja, hogy II. Rákóczi Ferenc hamvai, a melyek eddig idegen földben nyugodtak, hozassanak haza és helyeztessenek el ünnepélyesen itt Magyarországon, az ő szülőföldjén, az ő hazájában. Lélekemelőleg hatott ő Felségének ez a magasztos elhatározása. (Igaz! Ugy van!) Örömet tapasztalt százerek keblében, a kik évek óta vártuk a kérdés illető megoldását. De nemcsak örömet, lelkesedést is keletkezett azok keblében, a kik szélesebb látókörrel azt tapasztalták, hogy a legkényesebb kérdéseket is meg lehet oldani a nyugalommal, egymás iránti türelemmel, elnézéssel és egy kis várakozással. (Igaz! Ugy van!) Így kiderül az örömteljes tény, hogy Magyarországon a király és a nép mégis csak megértik egymást. (Ugy van!) Kérem a t. Házat, méltóztassék az indítványt napirendre kitűzni és érdemben is elfogadni. (Elénk helyeslés.) Másodszor pedig kérem a t. képviselőházat, hangoztassa velem együtt egy szívvél, egy lélekkel: Eljen a király! Eljen a király! Eljen a király! (Általános élénk felkiáltások: Eljen a király!)

Elnök: Kérdelem, kívánja-e a Ház az indítványt tárgyalás alá venni? (Elénk felkiáltások: Kívánjuk! Rögtön!)

A Ház azután elhatározta, hogy nyomban tárgyalás alá veszi az indítványt.

Thaly Kalmán: Elmondja, milyen

templomban, hogy istenverése sújtja a káromkodót, verje meg a fekete ragya ezt a peesolyába vészett huncut világot...

Az ostorát szeliden megsuhintotta az állat fölött és elhajlott.

Nagyléta felől jött egy kétlovas szekér. Arra kapaszkodott fel a költő és elhelyezkedve a kasba, csakhamar szót értett a nagylétai emberrel, a ki szintén Debrecenbe készült. Díszelni kezdte a létai ember két sovány gebejét, mivel már okult az előbbi kalandján és tartott tőle, ha moeskolja a lovakat, gyalogosan kell Debrecenbe mennie.

— Mm, hogy díszírheti a tekintetes ur ezeket a zörgős eszenti állatokat. — fakkadt ki a nagylétai ember. A tekintetes ur hamis ember lehet, talán bizony fiskális. Mert agyonütni való gabók ezek, én is csak kenyérelétségéből járok velük.

A nagylétai ember nem tatár-ivadék, az ősei sohasem iták lötejet, nem is esoda, hogy nem tudja olyan bensően szeretni a lovat, mint a debreceni talyigás. Ilyenformán magyarázta ezt a jelenséget Jókai.

régóta kívánja a nemzet a Rákóczi hamvainak a hazahozatalát. Ő maga is sokat küzdött azért, hogy a fejedelem szent hamvai magyar földbe kerüljenek. Nem követeli magának ezért az érdemet, mert csak köteleességét teljesítette. Hálát mond a gondviselésnek, hogy ezt a napot megélnie megengedte. Tiszta szívből hálát mond ezért a királynak. (Eljenzés.) Nem szabad kicsinyelni ezt az eredményt. A Habsburgok mindig nagy ellenségei voltak Rákóczi emlékének, mert a nagy fejedelem volt a magyar szabadság legönzetlenebb harcosa. Kínálták neki kétszer is a lengyel koronát, de nem fogadta el, mert tudta, hogy neki idebenn, az országban kell maradnia. Bujdosásában sem volt soha más gondolata, más érzése, mint a nemzet sorsa. Szent ennek a férfúnak az emléke s mindenképen megérdemli a nemzet kegyeletes háláját.

A Ház ezután az indítványt egyhangulag elfogadta s az erre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot rögtön hitelesítették, hogy átküldhessék a főrendiháznak. Az elnök ezután szünetet rendelt el.

Egyház és iskola.

Egy tanár jubileumához.

Jaszencsák Sándor.

Debrecen, május 13.

Jaszencsák Sándort, a főreáliskola jeles mathezis tanárát most ünnepelték jelenlegi és volt tanítványai abból az alkalomból, hogy 25 éves tanári működés van mögötte. Ezzel kapcsolatban nem lehet érdektelen, ha a tudós tanárról, ki egyébként egyik tipikus alakja is Debrecennek — egyetmást elmondunk, úgy, a mint utánjárásunk után sikerült megtudnunk.

Jaszencsák tanár még abból az időből való, mikor a bpesti egyetemen a tanárok nem érdemjelék és titulusok után futkostak, hanem tanítványaik haladásában találták legszebb jutalmukat és tudományukat nem arra használták, hogy esengő aranyra váltásák, hanem nemes idealizmussal igyekeztek vele tanítványaik lelkét és értelmét megtermékenyíteni. Már Stoezeknek, a legnagyobb hírű matematikusnak és Kondornak, az analitikus geometria elsőrendű tudósának feltűnt Jaszencsák különös haladásága a matematikai tudományok iránt és mikor a tanári vizsgálatokat kitűnő sikerrel letette, tanuló társai is a legnagyobb örömmel és elismeréssel fogadták a szép eredményt. Mint 22 éves ifjú a nagy-küllői gymnasiumhoz került tanárnak s onnan mintegy 12 éve ide Debrecenbe. Ekkor már érdemeket is hozott magával, a miket éppen 3 éve Wlassics miniszter elismerő diplomával, tanítványai pedig az elmult napokban nyilvánított szeretetükkel és tisztelőikkel honorálták.

Jaszencsák tanár a katedrán — be kell ismerni — nyers, sokszor kiméltelen, szinte ironikus. Ez az ő fegyvere. Mikor ő legszebb tudásának kincseit a legragyogóbb köntösbe öltöztetve mutatja be tanítványainak, kértelhetetlen szigorral meg is követeli, hogy azokról neki beszámolni tudjanak. Ilyenkor többször előfordult, hogy tanítványai zsarnoknak nézték, ám később, mikor nemesek másokat, hanem önmagukat is megtanulták ismerni, hálásan emlékeznek vissza még dorgálásaira is. Belátják, hogy lehet, sőt muszáj tőle tanulni; lehet, mert előadás átlátszó, tiszta, tudása fegyelmzett, rendszerbe foglalt és muszáj, mert szigorral ildózi a léha tudatlanságot.

Jellemző, hogy Jaszencsák nőtelen maradt, de a kik ismerik közelebbről, ezt természetesnek találják. — Mondják, hogy duzzadó életkedve, gazdag humora mellett

is életfilozófiája sötét a házaselet felől. Pedig meleg családi körben nevelődött fel s az iskolai szüneteket most is öreg édes anyjával utazgatva tölti el. Egészségének korán beállott fogyatkozásait, főleg erős szembaját mondják különben nőtlensége legelfogadhatóbb okának. De talán még jobb, hogy nőtelen maradt, mert így inkább szentelheti minden tevékenységét tanítványainak, a kiknek hálás szíve kér számára a Gondviseléstől még sok munkás esztendő.

Presbyteri gyűlés. Az ágost. hitv. ev. egyháztanács a csütörtökről elhalasztott presbyteri gyűlését f. hó 15-én, vasárnap d. e. 11 órákor tartja meg.

VIDÉK.

A hűtlenség ára.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő esetet jelentenek lapunknak a zempléni megyei Garany községből: Magyar Zsuzsánna néhány év óta elváltan élt férjétől, Magyar Gáspár garanyi napszámostól, kitől két leánya született. Vasárnap az asszony elküldte gyermeit apjukhoz azzal a kérelemmel, hogy fogadja vissza a családot hajlékába.

Magyar Gáspár azt izente vissza, hogy a két gyermeket szívesen visszafogadja, de a hűtlen asszonyról mitsem akar többé tudni. Magyar Zsuzsánna erre borzalmas tette vetemedett. Leánykái ünnepő ruhába öltöztette, ő maga is a legszebb ruháját öltötte fel, azután a templomba vitte őket. Istentisztelet után sétálni mentek a mezőre. Midőn a tőketerebesi kanálshoz értek, az ártatlan gyermekeket öbe vette s egy hirtelen mozdulattal a vízbe dobta őket. Futva menekült az asszony a végzetes tett színhelyéről. Egyenesen lakása padlására sietett, hol felakasztotta magát.

Időközben Magyar Gáspár is más gondolt s elhatározta, hogy bűnbánó hitvesét visszafogadja hajlékába. Estefelől el is ment érte, s hosszas kutatás után a padlásra akadott rá — holtan. A gyermekek holttestét még nem találták meg.

Az erdő réme.

— Saját tudósítónktól. —

A krassó-szörénymegyei Kohldorf község határában lévő erdőségnek különös lakója volt, néhány hétig: Forman Félix volt a neve. Állandóan csavargott s lopásból és rablásból élt. Két hét előtt bukkant fel a k. h. l. fi. erdőben, a hol azóta állandóan retegében tartotta az arrajárókat. Ennek a csavargónak az volt a rendes foglalkozása, hogy a déli órákban lesbe állott az utszelen, a merre bányamunkások feleségei és leányai az obédet szokták hordani a munkásoknak.

A csavargó rendszerint megdézsmálta az ételt hordó kosarakat s azután eltűnt a sűrűségben. A mult héten azonban már nem elégedett meg az élelmiszerekkel, hanem pénteken egy Petrozsán Mara nevű 18 éves leányt, szombaton pedig Tripón Szavéta nevű leányt vonszolt be az erdő sűrűségébe és merényletet követett el ellenük. Ennek csakhamar híre futott és a bányamunkások elhatározták, hogy ők maguk végeznek az erdei zsványval. A mult szombaton este vagy nyolcvan munkás vette körül az erdőt és behatolt a sűrűségbe. A zsvány észrevette a veszedelmet és menekülni iparkodott, miközben revolveréből rálőtt egy Ruzsicska nevű munkásra, a ki éppen elébe állott, hogy megfogja. A golyó súlyosan megsebesítette Ruzsicskát, de a lövésre előfutott a többi munkás. Nagy küzdelem után leteperték a zsványt és megölték.

A tavaszi idény alkalmából van szövevény a t. közönség b. figyelmébe ajánlani cusan felszerelt női és gyermekfelöltő ruházunkat. Nagy választék tavaszi női és gyermekfelöltőkben, setyemszövet és mosó-bluzokban, napernyőkben és esernyőkben. Das rakár kész kosztümökben. — A felszerelt árak szíves megtekintésére felhívjuk a helyszínről: Egyelmét

Teljes tisztelettel:

Darvas Testvérek

Debrecen Placz-utca.

A hatóság közegei csak másnap értesültek a népitőléről, de csak egy felismerhetetlen hústömeget találtak az erdőben nagy vértócsa között. A nyomozást megindították.

A protestáns katonai lelkésznek szaporítása. Pireich közös nagügyminiszter meghallgatta a magyar protestánsok kívánságait és négy új katonai lelkészi állást rendszeresít a protestáns hitfelekezetek számára. Sőt tovább megy még ennél is és a protestáns katonai lelkészeket, a kik eddig a hadseregben csak mint „hítségzők” szerepeltek, egyenrangúvá teszi a katolikus lelkészekkel abban is, hogy nekik is megadja a „tábori lelkész” címet és jelleget.

Két gyilkosság. Eszékéről jelentik: Sabánovce Nasiez mellett levő faluban Babics Markó 19 éves legény megtámadta Horvát Anna nevű parasztleányt, földre terítette és fölvgáta a hasát. A leány meghalt, a tettes elmenekült. — Ugyanazok Eszékéről táviratozzák, hogy a szerémszégi Morovizban Sztankovics odaváló lakost alvásban felesége és annak szeretője Jovisics megfojtották. Mindkettőt letartóztatták. Ugy Sztankovicsné, mint Jovisics beismerték tettüket.

A VÁROSHÁZARÓL.

Kerekes József halála.

Debrecen egykori főjegyzője.

— Nagy idők tanuja. —

Debrecen, május 14.

Egy olyan nagy multtal bíró ember halt meg Budán tegnapelőtt, a ki valamikor nagy szerepet játszott Debrecen város életében.

Csöndesen, zajtalanul halt meg, a lapok mindössze annyit írtak róla, hogy a szabadságharcot mint honvéd küzdötte végig.

Kerekes József Debrecen város egykori főjegyzője hunyt el, a ki nagyon népszerű alakja volt a 60-as évek végén Debrecennek s mint főjegyzőt az „aranytollú” jelzővel emlegették mindenkor.

Debreceni családból származott, tekintélyes, gazdag polgárok voltak szülei. — Édes anyja itt halt meg, tüzvésznek esvén áldozatul. Kerekes József a kollegiumban járta középiskoláit, tanuló társai közül még itt él Simonffy Imre kir. tan., volt polgármester, a kivel együtt tették le az ügyvédi vizsgát.

De Kerekes József, aki rokonságban állott a debreceni Dávidházy családdal, nem folytatta az ügyvédkedést s a debreceni ipar- és kereskedelmi kamara titkára lett. A szabadságharcban mint honvéd küzdött a haza jóvoltáért s Budavár visszavételénél hősiességeért kitüntetés is kapott.

Éveken keresztül mint városi főjegyző működött Debrecenben s azután Ivánka Imre, az északkeleti vaspálya vezérigazgatója, a híres vasut vezérútkarának választotta

meg. Mikor a vasutat államosították, nyugdíjaztatta magát s most teljesen visszavonultan halt meg Budapesten, a budai városrészen.

Temetése tegnap reggel folyt le. Illó volna, ha ugy az ipar- és kereskedelmi kamara, mint Debrecen város jegyzőkönyvileg örökíteni meg egykori jelese emlékét.

Debrecen és az országos irodalmi szövetség. Debrecen város tanácsa elhatározta, hogy a város, mint alapító tag 200 koronával belép az országos irodalmi szövetségbe.

Arlejtés a csolnakázó téra. 1905. jan. 1-től, újabb 10 évre bérbe fogják adni a debreceni csolnakázó tavat a mellette elterülő 2 hold földdel. Kiküldési ára 600 korona lesz. A tavat minden valószínűség szerint a Csolnakázó társaság fogja továbbra is megkapni. A társaság ugyanis a jövő évtől kezdve a modern igényeknek megfelelőleg alakítja át és rendezi be Debrecen ezen mulató helyét.

A tanács adománya. A tanács a Kinyásy szobrára 25, Fadrusz János szobrára 10 koronát, Kőrösi Csoma Sándor szobrára 20 koronát adományozott.

A pallagi vasut építése. A miniszter tegnap leiratot intézett a tanácshoz, melyben megsürgött a pallagi vasut kiépítését. Felhívja a tanácsot, tegye meg az intézkedéseket az irányban, hogy a Pallagra vezető vasut folyó 1904. évi november haváig kiépüljön és megkezdhessék az üzemet.

Szervező bizottsági ülés. Debrecen város szervező bizottsága Domahidy Elemér főispán elnökelete alatt tegnap délután ülést tartott. Bészler Károly tanácsos terjesztett elő javaslatot az árvászeki szervezet módosítására vonatkozólag. — A jelenleg érvényben levő szervezési szabályrendeletünk szerkesztése alkalmával árvászekünk ügyfoglalma évente nem haladta meg a 3000 ügydarabot, most pedig 12,000 ügydarabot kell elintézni az árvászeknek évente. Ez teszi indokolttá azt, hogy az árvászeki tisztikar személyzetét egy árvászeki ülnöki állással szaporítsák. A tanács tagjai a javaslatot elfogadták. Ezután a t. ügyészségi hivatal szervezetét tárgyalták, mely nem esik módosítás alá. A szervező bizottság ezután minden pénteken fog ülést tartani.

A játszótér ügye. A játszótér létesítését a miniszter már évek óta sürgeti. Tárgyalások is folytak ez irányban, de eredményre nem vezettek. A városi tanács a maga részéről készséggel elősegíti a játszótér létesítését, mert erre Debrecenben szükség van, az erre szükséges területet átengedi, azonban a fenntartási és az építési költségekhez nem járulhat, ennek a terheit viselje a kormány. A miniszteriumban az ügy már rég pihen, most már a város sürgeti a játszótér létesítését. A tanács mai ülésen megbizta Oláh Károly tanácsnokot, Aczél Géza főmérnököt és Török Gábor erdőmestert, hogy Géressy Kálmán tanterületi főigazgatóval lépjenek érintkezésbe, kezdjék meg a tárgyalásokat a játszótér létesítése és elhelyezése ügyében és már ezen a tárgyaláson igyekezzenek végleges megállapodásra jutni, hogy a játszótér létesítése még ez évben megvalósulhasson.

SZINHÁZ.

Zilahy Gyula szerződése. Zilahy Gyula aradi színházigazgató, a kít 1905. október 1-től kezdve debreceni színházigazgatónak választott meg Debrecen város színházi-bizottsága és városi tanácsa, tegnapelőtt aláírta a szerződést a polgármesteri hivatalban, melyben a szerződés értelmében kötelezi magát a színházat 6 éven keresztül vezetni, mint vállalkozó színházigazgató. Makó Lajos érdekében pedig a törvényhatósági-bizottság tagjai mozgalmat indítottak s a tanács határozatot megfeleltetnek. A színházi pályázat ügyével tehát még egyszer s ezúttal a városi közgyűlésen fognak foglalkozni.

Buzsinszky Iona pöre. Hány nap a színi-év? A nagyváradi járásbírósg döntött most ebben a kérdésben. Buzsinszky Iona operacénesnö pört indított Somogyi Károly színházigazgató ellen, mert a művészszövetség szerint 1903 husvétől szerződött 1904 virágvasárnapig évi 16,000 korona fizetés mellett, azonban Somogyi a mostani virágvasárnap és husvét közötti napokra eső fizetését nem adta ki. A különbözetért a művész dr. Goldberger Miksa ügyvéd által pört indított a színházigazgató ellen, a ki azt vitatta, hogy az éves szerződés egy színi-évre szól s így ő az egész összeget igényelheti. Bessenyei Ferenc bíró a színházigazgató ügyvédjének: dr. Fodor Gyulának álláspontját tette magáévá s kimondotta, hogy a színi év is 365 nappal áll s a ki nem töltött napokért fizetés nem követelhető. — Az érdekes elvi kérdés most a Tabla elé kerül.

UJDONSÁGOK

A piacok elhelyezése.

Debrecen, május 14.

Amikor a nemrég életbe lépetti szabályrendelet értelmében a piacokat szétszórta elhelyezték s valamennyit a város északi felében osztották el. mozgalom indult meg a szabályrendelet végrehajtása ellen. A kétségtelenül fontos kérdéssel foglalkozott a közgyűlés is.

Akkor a szabályrendelet hívei azzal érveltek, hogy minden újítás megrázkódtatással jár, természetes is, hogy minden igényt nem elégíthetnek ki vele. Azzal a kijelentéssel hatottak aztán a szabályrendelet végrehajtása ellen küzdőkre, hogy ha az újítás csakugyan terhes lesz a közönség egy nagy részére s ha a piacok új beosztása célszerűség tekintetében csakugyan nem felel meg, akkor a hatóság maga sem fog elzárkózni attól, hogy a szabályrendelet revíziójával, természetesen új piacok felállításával segítsen a helyzetet.

Ez az idő bekövetkezett. Az eddigi gyakorlat kétségtelen bizonyosságot tett arról, hogy az új piac beosztás nem felel meg sem célszerűségi, sem közegészségi szempontokból a hozzá fűzött várakozásoknak. Első sorban zugolódna maguk a piaci

TOLNAI DÁNIEL Tavaszi és nyári czipők, remek formákban

czipő-áruháza

DEBRECEN, PIACZ U. 49. SZ. POSTÁVAL SZEMBEN.

megérkeztek.

árások. Az új piachelyek valóságos porfészek. Kellőleg a szükséghez képest rendezve és tisztántartva nincsenek. A árucikk értékét rongja le az új piachelyeken uralkodó por. Ezek a helyek kifogástalanul köveze mind nincsenek, locsolni sem locsolják egyik területet sem.

Másodsorban zugolódik a közönség egy óriási része, mindazok, a kik a város déli felében laknak. Nem elég az, hogy igen hosszú utról, a vasut mentéről, a Homokkerből, Szent-Anna, Miklós s az általuk bekerített területekről, tehát közel félóra uton jutnak a piachoz, még akkor is hat-hét irányban kell külön utat tenniük, hogy az árucikkok szerint szétszórt piacokon bevásárolhassanak.

Hogy a kilátásba helyezett igérettel éljenek s hogy így a helyzetet segítsenek, néhány agilis s a környék lakóinak hangulatát ismerő városatyja már is akcióba lépett, hogy aláírásokat gyűjtsön a tanáshoz intézendő ama kérelemhez, a mely a helyzet gyökeres orvoslását célozza.

Hiszzük, hogy a tanács, látva annak idején a közönség nagytömegének csoportosulását, nem fog elzárkózni a szabályrendelet revíziójától s a piarendezés újabb és célszerűbb megoldásáért segít a jelenlegi és kifogásolt állapotokor.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** A ref. nagy- és kistemplomban holnap konfirmációi urvasoraosztás lesz. A nagytemplomban prédikál Szele György, ágendázik Keeskeméthy M. Lajos tanár; a kistemplomban prédikál Uray Sándor, ágendázik Bíró Ferenc. Ujtemplomban K. Tóth Kálmán. Ispótyban Dicsőfi József, csapókeri imaházban Kovács János.

* **Személyi hir.** Domahidy Elemér főispán tegnap reggel érkezett haza Budapestről, a hol kihallgatáson volt ő felségénél, a királynál s megköszönte az uralkodónak főispánná történt kinevezését.

* **A Debrecen-H. Nánás-Nyirbátori vasut építéséhez Hajdúvármegye 50.000 korona segélyvel járult volna hozzá.** A segélyre fedezetet a vármegyei utadóalaphól veti volna. Azonban a miniszter ezt a közgyűlési határozatot nem hagyta jóvá. Az ügy most kerül utólagos tárgyalásra a megyei közgyűlésen. Miután a vármegyének egyéb alapja nincs, így a Debrecen-Hajdu-Nánás-Nyirbátori vasut Hajdúvármegyétől egyáltalán nem részesülhet segélyben.

* **Hajdu vármegye állandó választmánya** ma reggel 9 órától kezdődőleg Domahidy Elemér főispán elnöke alatt ülést tart, a melyen a tavaszi közgyűlés tárgysorozatát készítik elő.

* **Eltűnt tanuló.** Wittenberger Rezső 11 éves polgári iskolai tanuló Kossuth-utca 18. szám alatti lakásáról nyomtalanul eltűnt. A kis fiún zöldes szövet kabát, szürke nadrág, sötétkék sapka, fekete harisnya és fűzős cipő volt.

* **Balmazújváros zár alatt.** Megirtuk, hogy Balmazújvárost az ott fellépett száj- és körmájás miatt a miniszter zár alá helyezte. Fellépett újabb az állatok közt a lépfene is. Miután a járvány veszedelmesebb formában jelentkezett, Leidl Emil megyei állatorvos szigorú óvintézkedéseket rendelt el s erről tegnap értesítette Rasó Gyula alispánt.

* **Uj fürdő Debrecenben.** — A debreceni izraelita hitközség elhatározta, hogy nagyobb arányú rituális fürdőt építtet, mely azonban a modern kívánalmaknak teljesen meg fog felelni. Az új fürdő helyül a József kir. herceg- és Pásti-utcák saroktelkeit szemelték ki. A nagy költségen épülő fürdő tervezetét most készíti egy budapesti műépítész.

* **Szükséges-e a pótvásár?** Több kereskedő kérelmére a város polgármestere kérdést intézett a kereskedelmi- és iparkamarához, hogy szükségesnek tartja-e a vasutas sztrájk miatt elmaradt legutóbbi orsz. vásár helyett pótvásár kérelmezését; tekintettel a Szent-György napi vásárt két héttel követő heti vásárra („Kis-Szabadság”) és jun. 20-án a Hortobágyon tartani szokott ugynevezett hidi vásárra, a kamara a vásároszó iparosok és kereskedő képviselőire (ipartestület, kereskedő társulat, keresk. csarnok) bízta az ügy megbeszélését. A keresk. társulat már meg is adta választát, eszerint „az áru kereskedők egybehangzó véleménye szerint pótvásár tartása teljesen céltalan”.

* **Főorvosi javaslat az utcajárdákra.** Érdekes, nagyon megiszivlelendő adatokat tartalmaz az a jelentés, melyet egy felmerülő eset alkalmából dr. Sárváry Gyula t. főorvos adott be a tanáshoz s a mely adatokat az utca-kövezések rendezése alkalmával egyáltalán nem lehet figyelmen kívül hagyni. A főorvos az aszfalt-makadam járdák mellett foglal álláspontot s kijelenti, hogy a főbb utcákon ilyen járdákat kell létesíteni egészségi okokból. Javasolja pedig ezt abból az alkalmából, hogy s helyi vasut igazgatósága, — melyet a tanács arra kötelezett, hogy a Hatvan-utcai lóvasut sineit köveztesse ki — szénsalakot, törmelékét akart a kövezésnél alkalmazni. Ezt azonban a főorvos egészségtelennek találta, ugyszintén a darabos kőburkolatot is s kocka-kővel javasolja a kövezést, bár megjegyzi, hogy egészségtügyi szempontokból, de tekintettel a talajsüllyedésekre is, a legjobbak az aszfalt járdák s legcélszerűbbek, melylyel előbb vagy utóbb minden utca-járdát el kell látni.

* **Cipészek gyűlése.** Az ipartestület cipész-szakosztálya tegnap délután gyűlést tartott a testület kisebbik tanácskozó termében. A gyűlésen szakosztályi folyó ügyek nyertek elintézt.

* **Debrecen kiránduló helyei.** Néhány év előtt még álmodni sem igen mertünk arról, hogy a Nagyerdőn kívül más és elég kellemes kirándulási helye legyen Debrecennek s ma már egyszerre kettővel is dicsekedhetünk. Mind a kettő tulszárnyalja a Nagyerdőt, mert a levegője tiszta, pormentes, üde, a vendéglője olesó s egyik helyre sem kerül többé a kirándulás, mint a Nagyerdőre. Ez a két kirándulóhely: a Sóstó és a Boesckay-kert. A Sóstóra vasuton jó 10 perem alatt ér ki a közönség s a legiszább levegővel borított helyen találja magát, a hol kellemes

park, olesó vendéglő, jótékony hatású fürdő áll a rendelkezésére. A Boesckay-kert a hadházi vonalon szintén tiz perenvire esik vonaton a várostól. Rendkívül kellemes és látogatott hely, a hol a szőlőbirtokosság most szép parkot s három-ezer forint költséggel vendéglőt, tánctermet stb. létesített. Ez a két kirándulóhely rövid idő múlva látogatottság és keresettség tekintetében is túlfogja szárnyalni a porfészek nagyverdei parkot s méregdrága ottani vendéglőt.

* **Ács mesterek gyűlése.** Az ács mesterek rendkívüli gyűlést tartanak folyó hó 15-én, azaz vasárnap délután 3 órakor, az ipartestület kis tanácstermében s felhívják ez uton a helybeli összes ács mestereket és kis iparosokat, hogy ezen gyűlésen annyival inkább teljes számmal jelenjenek meg, mivel a napirenden levő fontos ügy esen rendkívüli gyűlésen, tekintet nélkül a megjelentek számátárára, végérvényes határozattal fog emelteni.

* **A Boesckay-szobor ügye.** A májusi tavaszi megyei közgyűlésen újból szőnyegre kerül a Hajdúböszörményben felállítandó Boesckay-szobor ügye. A községek már majd mind adakoztak s immáron kétségtelen, hogy 1906-ra elkészülhet a szobor. Hogy azonban méltó legyen a nagy hajduvezér emlékéhez, javasolja az állandó választmány a közgyűlésnek, hogy hozzájárulásra szólíttassanak fel a társ-törvényhatóságok s a kultuszminiszter is. És ez nagyon helyes, mert nem hisszük, hogy egyetlen törvényhatóság akadna olyan, mely a szép célhoz nem járulna hozzá. Ugyszintén kötelessége lesz az adakozás a kultuszminiszteriumnak is.

* **Tegnap halottak.** Elhunytak Debrecenben: Minályfi Ernő r. kath. 56 éves nyugalmazott máv. ellenőr; Fekete Mária ref. 8 napos.

* **Milyen a jó pezsgő.** Vidám társaság mulat bor mellett. A társaság egyik tagjának eszébe jut, hogy jó lenne pezsgőt inni.

— Hagyj el — intette le a másik — itt nem lehet jó pezsgőt kapni.

— Hát milyen a jó pezsgő tulajdonképpen? — veti fel a kérdést a harmadik.

— Barátom, annak három kelléke van. És pedig Nr. I., hogy hideg legyen, Nr. II., hogy francia legyen és Nr. III., hogy potya legyen.

* **Hála a színházaknál.** Ernest Blum meséli a következő apróságot a „Vaudeville” legutóbbi számában: Egy gazdag amerikai járt egyszer Párisban. Már nem emlékszem rá pontosan, hogy hány millió dollár volt a napi jövedelme, de tudom, hogy valamelyik színház után igen érdeklődött. Az az, hogy nem is a színház iránt, hanem csak egyik kis hölgye iránt tanusított érdeklődést. Tudvalevő dolog, hogy az amerikaiak nagyon praktikus emberek, az én amerikaiim se volt kivétel és megtalálta a legbiztosabb módját a közeledésnek: megvásárolta a színház részvényeit. A színház igazgatója, mint általában véve minden színházdirektor, igen értelmes ember volt s a kisasszonyt, aki azelőtt harmad-negyedrangu szerepekben csillogtatta művészetét, egyszerre előtérbe állította. A színház uszott a pénzben. Még a sugó is nyakig út taranyban. A direktor hitele egyszerre hihetetlen mérvet öltött és — nem vette igénybe. Az amerikai fizetett mindent. Még a kulisszatolatók is töle kértek kölcsön. Az új darab azonban, a melyet a

dédelgetett kisasszonynak kellett volna sikerre vinnie, annak rendje és módja szerint megbukott, a nagyszerű toillettek és kilátások dacára is. Az új csillag pedig kijelentette, hogy nem akar csillag lenni és visszavonult amerikai gavallérjával a magánéletbe. — Az elhagyott színháznál három hónap mulva megint a régi ben volt minden, az arany-dagály szépen lepadt és a negyedik hónap elején már beálltak az igazgató rendes gázi-fizetési-nehézségei. — Szóval nyoma sem volt az amerikai dollárjainak, és ezen a fekete elsején elkecserezdve sóhajtott fel a sugó:

— Ez az amerikai mégis csak garaszkodó fráter volt. A pénz majd felveti, de azért eszébe nem jutott volna, hogy a direktor valamelyik leányát kiházasítsa!...

* Nagy tüzijáték. Emlegettük, hogy Leidenfrost Gy. pirotechnikus nagyszabású tüzijátékra készül, a melyet a csolnakázó tavon szándékozik megtartani. A tüzijáték egész programját a víziháboru öleli fel. A csolnakázó tavon nagy hajótánczokkal akarja a keleti háboruval aktuális víziütököt érdekesebb, fényes és gyönyörködtető tüzijáték keretében bemutatni. Leidenfrost Gy. már hetek óta serényen és nagy áldozattal készül erre a tüzijátékra s azt a közelnapok egyikén fogja megtartani.

* A katonazenekar hangversenye. Vasárnap este a Dréher-sóresarnokban a katonazenekar hangversenyeztek. Ez uton is értesítjük Márkus Jenő a n. é. közönséget, hogy külön fentartott oldal rezervált asztalokkal áll rendelkezésre és minden igényeket kielégítő felszolgálásról gondoskodik. Belépti-díj nincsen.

* A közönség panasza. A közönség köréből kaptunk ismételt panaszt, hogy a járdák locsolását tegyük szövé. A panasz abban kulminál, hogy az aszfalt járók locsolása nagyon kellemetlen a hölgyekre nézve. — A locsolt helyeket vagy ki kell kerülniök, vagy felfogott ruhával kell rajtuk áthaladni, ha a ruhát tönkre tenni nem akarják. Lát-szólag ez a dolog csekélység, de a hölgyekre nézve tagadhatatlanul kellemetlen. Másrésztől az ilyen aszfalt locsolás sem jár valami számottevő eredménnyel. — Sokkal célszerűbb s közegészség szempontból pedig határozottan előnyös lenne, ha a járók mellett elterülő utat egészen a szekérutig locsolnák fel naponként a járó fejében. Ez a rész rendszerint a legporosabb s mindenesetre kedvezőbb volna, ha a locsolási kedv az ilyen poros területekre szorítkoznék, nem pedig a kevésbé poros aszfalt járókra. Locsolják a járókat is, de nem olyankor, a mikor legélénkebb a közlekedés.

* A miniszterelnök Debrecenben. Igaz ugyan, hogy előzetesen csak arról volt tudomása Debrecen közönségének, hogy Tisza István gróf miniszterelnök az egyházkerületi közgyűlésre érkezik Debrecenbe, de a „kegyelmes ur“ tegnap éjjel váratlanul ide érkezett. Megérkezett, de csak az állomásra, oda is szalon vasuti kocsiban és ezt a kocsit sem hagyta el a miniszterelnök. A családjával jött Királyháza felől s utazott vissza a főrosba, a hol a mozgalmasnak ígérkező képviselőházi üléseken már várnak rá. A kegyelmes urat megfelelő kíséret vette körül s erős fedezet örködött nyugalma és édes álma fölött.

* Ma este az Angol-királynő vendéglő éttermében R á c z K á r o l y zenekara játszik.

* Valódi angol és Sollingeni acél áru különlegességek, zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek, rendkívül olcsón kaphatók Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.

* Iskolai tornaingek. Római kath. gimnázium részére minden nagyságban, legfinomabb minőség, darabja 1 ft. Ref. gimnázium részére 1 ft. Reáliskolai minden nagyságban, egész magas nyakkal 75 kr. Polgári iskolai 75 kr. Tornasapka 65 kr. Tornaöv minden iskola részére 35 kr. FEKETE JAKAB üzletében.

* Schaf János táncitanító folyó hó 18-ikán, szerdán az új táncanfolyamot a Koronában megnyitja.

* Moshatóan ujjá aranyozhat mindent a Mentze-féle új aranyozóval: úgymint: fénykép- és tűkör kereteket, virágvázakat, szobrokat, különböző dísz tárgyakat, sarkó felírásokat és kerítéseket, egy üveg 40 krajcár. Kapható kizárólag: MENTZE HENRIK újdonságok áruházában, Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 13. A jegyzők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot a Ház általánosságban is elfogadta. Holnap harmadszori olvasásban kerül a javaslat tárgyalás alá. Thaly Kálmán kéri a kérvények napirendre való kiütését. Tisza István szeretné, ha holnap a pénzügyi bizottság beruházó javaslatát tárgyalná. Thaly erre a kijelentésre visszavonja indítványát. Buzáth a katolikus lelkészek anyagi ügyeinek javítása érdekében iterpellál.

Az oroszok igazi veresége.

London, május 13. Ide érkezett jelentésekből csak most tűnik ki, hogy milyen óriási volt az oroszok eddigi veresége. — Az orosz cár ugyanis úgy Kuropatkinnak, mint Alexejevnek táviratot küldött, a melyben szigorú büntetéssel fenyegetve őket, felszólította mindkettőt, hogy a legigazabbat jelentsék a háboru eddigi lefolyásáról. Mindketten nagyon szomorú jelentést küldtek a háboruról a cárra nézve. Kuropatkin bevallja, hogy az oroszokat a yalni ütközetben valóságos pánik fogta el, hanyat-homlok futottak s egyetlen agyut és lovat nem tudtak megmenteni. A főngvancsöngi menekülés is valóságos pusztulás volt. Még szomorúbb az Alexejev jelentése. E szerint a port-arthuri hajóraj teljesen értéktelen. Csupán egy hajó sérületlen. A kikötőt a legutóbbi támadások óta lehetetlen elhagyni. Nem hiszi, hogy Port-Arthurt sokáig tarthassa.

A háboru.

Pétervár, május 13. (Hivatalos.) Karkevis tábornoknak a vezérkarhoz intézett távirata még a következőket mondja: A múlt éjjel három század erősségű japán csapatok vonultak a vasuti vonaltól keletre, majd dél nyugat felé mentek. Egy orosz csapat a Piesevó mellett épülőfőben levő erődöktől egy kilométer távolságra vonult előre, a melyet egy század japán katonaság szállt meg. Mindkét részről fegyvertűz kezdődött, mely közben egy emberünk megsebesült. Kínai jelentések szerint a japánok eddig 20,000 embert szállítottak partra tábori és ostromtüzérsséggel. Piesevót 1500 főnyi japán csapat tartja megszállva. Négy-öt századból álló japán különítmény e hó 9-én körülvette Sikej község környékén levő őrségünket, — a melyből négyet megölték és nyolcat megsebesítettek. E hó 10-én eltávoztak a japán csapatok a vasuti vonaltól. A Port-Arturral való vasuti összeköttetést a negyedik Hamuron-tuli vasuti zászlóalj legénysége állította helyre Spiridonov alezredes vezetésével. A japán előrs egyes csapatai

9-én és 10-én megszállták a Puljantientől 12 kilométernyire délkeletre fekvő Macatun és Sziantin községeket. A japán előrs más csapatai Piesevótól nyugatra tíz kilométernyire foglaltak állást. Egy ellenséges lovasszázad Vasangtiantól húsz kilométernyire keletre közeledett, de kémeinkre bukkanva, visszafordult. Egy kis csapatunk, mely e hó 10-én öt kilométernyire Piesevó elé érkezett, Tranziafan községet mind a három fegyvernembeli 1000 főnyi ellenséges csapatától megszállva találta. Az ellenség ágyútűzét kezdett csapatunk ellen.

Pusztító vihar.

London, május 13. Mutho kokinkinai várost a cyklon teljesen elpusztította. A francia gyarmattügyi miniszteriumhoz érkezett jelentés szerint az emberáldozatok számát 2000-re becsülik.

A király az automobil virágkorzón.

Budapest, május 13. Ő felsége a király az itteni automobil virágkorzóra ma háromnegyed 4 órakor délután megérkezett. A Parkklub elnöksége élén gróf Szapáry Pállal fogadta az uralkodót.

Rákóczi hamvainak hazaszállítása.

Budapest, április 15. A főrendiház mai ülésén a Rákóczi hamvainak hazaszállítása miatt a királynak köszönetet szavazó indítvány tárgyalásánál Wekerle Sándor sürgősségi indítványt adott be. Beöthy Zsolt hozzájárult az indítványhoz, melyet egyhangulag elfogadtak.

Segítség a vasutasoknak.

Budapest, május 13. A sztrájk miatt nélkülözést szenvedett vasutasok családtagnak felszegélyzése tárgyában megalakult a bizottság Bánffy Dezső báró aláírásával a belügyminiszteriumhoz kérvényt adott be, gyűjtés engedélyezése végett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megszűnt gondnokság. A debreceni törvényszék H. Vitárius Sándort az ellene elrendelt gondnokság alól jogerős ítélettel feloldozta.

§ Az arany fülbevalók. Ez év januárjában történt, hogy egy előkelő debreceni urasszony elvesztette gyémántos fülbevalóit, a melyeket eskücsis estélyek és bálok alkalmával szokott viselni. A gyamu először a cselédekre irányult, a kik azonban kivétel nélkül igazolták magukat. Mégis az egyik szolgáló ellen megindult az eljárás és a szegény leányt hónapokon át zaklatták az alaptalan gyanúsításokkal. Törvényszéki tárgyalásra is sor került most, azonban a vád nem nyert semmi támasztékot egyetlen bizonyítékkal sem. A kihallgatott tanúk sorra a vádoltot javára vallottak, a ki a gyanúsításoktól valósággal megtörve, de mégis erőlyesen hangoztatta ártatlanságát. A vádhatóság képviselője el is ojtette a tárgytalan vádat, melyet a panaszos urasszony sem vett át.

HIREK.

A főváros a királynál.

Ő felsége ma délelőtt 11 órakor fogadta Budapest küldöttségét, a mely közgyűlési határozatból kifolyólag a főváros hódolatát fejezte ki a Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítást elrendelő legfelsőbb kéziratért.

Márkus József, a főpolgármester, a küldöttség vezetője köszönő beszédet intézett a királyhoz. A beszéd elhangzása után, melyet lelkes éljenzés követett, a király a következő beszéddel válaszolt:

„Különös megelégedésemre szolgál, hogy múlt hó 18-án kelt kéziratom, melylyel H. Rákóczi Ferenc idegen földön nyugvó hamvainak hazaszállítást elren-

doltem, orszagszerte oly élénk és hálás visszhangra talált.

Ertem és nagyrabecsülöm a magyar nemzetnek azon kegyeletét, melylyel kimagasló történelmi alakjai emléke iránt viseltetik s azért szívesen kezdeményeztem, hogy a nemzetnek ily nemes ösztönleten alapuló ama közönsége is teljesüljön.

Mindég biztam és bízom a nemzet ősi erényében és mindig az volt atyái szívem legfőbb óhajta, hogy köles-nős egyetértésben igyekezzünk megvalósítani mindazt, a mi a nemzet javára és dicsőségére szolgálhat.

Há ragaszkodásuk újabb kifejezését köszönettel fogadva, biztosítom kedvelt magyar fővárosomat változatlan kegyelmemről. (Lelkesült éljenzés.)

Telefon Budapest és Belgrád között. (Éjjeli express tudósítás.) Hír szerint befejezést nyertek a Budapest és Belgrád között létesítendő telefonösszeköttetés létesítésére vonatkozó tárgyalások. Rövid idő múlva megnyílik az új telefonvonal Budapest és Belgrád között.

Gyűjtés a vasutasok családjának. (Éjjeli express tudósítás.) A vasutasok sztrájkjából kifolyólag részben elítélt, részben állásuktól megfosztott vasutasok nyomorba jutott családjai részére, báró Bánffy Dezsővel az élén, nagy segélyakció indult meg. A főváros területére kiterjedő gyűjtést rendeznek, a melyre ma délelőtt kérték ki a főkapitánytól az engedélyt. A kérvényt a bizottság nevében Landler Jenő dr., ügyvéd nyújtotta át a főkapitánynak, aki — tekintettel arra, hogy a bizottság az adakozásra való fölhívást a lapokban közzétette és így nem kerülhető ki az, hogy esetleg a vidékről is jöjjenek adományok — azt a tanácsot adta Landlernek, hogy a kérvényt a belügyminiszteriumba adják be. Dr. Landler még a délelőtti folyamán be is adta a kérvényt a belügyminiszteriumba.

A belgrádi konak lebontása. (Éjjeli express tudósítás.) A belgrádi régi konak, a mely a királygyilkosság színhelye volt, nemskára eltűnik a föld színéről. Azt jelentik Belgrádból, hogy a kormány elhatározta, hogy lebontatja a régi konakot, a melyben Sándor királyt és Draga királynét meggyilkolták. Hogy miért bontják le a régi konakot, azt a hír nem közli. De el lehet képzelni, hogy Péter királynak nem a legkellemesebb látvány ez az épület, a melyhez a királygyilkosság véres emléke tapad.

Rablók a Fehérvári-uton. (Éjjeli express tudósítás.) Tegnap este kilenc órákor a Budafokról Budapestre vezető úton három ember hátulról leütötte Klimisch János műkertészt, elvette tőle a pénzt és elszaladt. A szerencsétlenül járt kertész este fél kilenc órákor indult el Budafokról, a hol egy ottlakó rokonát látogatta meg. A budafoki várnig nyugodtan és zavartalanul haladt, alig hagyta el azonban a vámot, három napszámosnak látszó ember, a kik az árokban voltak elbujva, hátulról észrevétlenül megközelítették s fejbe vágták. A kertész eszméletét veszítette, mire a rablók átkutatták a zsebeit, kivették egy korona és hat fillért tartalmazó erszényét, elvették tőle kancsuknyelű kertészkeszt, azután elszaladtak. Klimisch csak néhány percig volt eszméletlen kívül, mikor magához tért, segítségért kiabált, a rablóknak azonban már nyoma vesztett. A kertész nyomban jelentést tett az esetről a főkapitányságnak, a honnan két detektívet küldtek ki, a kik egész éjjel kutattak a rablók után, egyelőre eredmény nélkül. Klimisch János állítása

szerint az egyik zsvány 30—35 éves lehetett, a másik kettő 20—42 évesnek látszott. Öltözetük után ítélve Erd közszégbeliek lehettek.

Közönség köréből.

Tekintetes szerkesztő ur!
A Széchenyi-utca végén nyaralók között gyönyörű ut vezet a Tócs-kert felé. Ez az ut néhány év óta a legkedvesebb sétáló helye a közönségnek. Hosszu, tiszta, pormentes hely, olyan, a melylyel a nagy-erdő felé vezető ut távolról sem vetekedhetik. Hozzá ez a hely egészen a városban fekszik s a nyári estéken sétáló közönségnek közelségével valóságos vonzereje.

Jóllehet, hogy ez így van, hogy a közönség, az adózó polgárság egy jelentékeny része ezen az uton üdül sétájában, hogy a jobbról, balról eső kertek, mind belterületek, a város belsőségéhez tartoznak, a kerttulajdonosok nagy összeggel járulnak a közterhek viseléséhez, mégis a hatóság mostohául bánik ezzel a helylyel. A helyett, hogy a polgárság érdekeire, a város szépségének emelésére áldozatokat hozna érte, — hiszen alig van valamire való s tányunk, — keveset törődik a legszebbel.

Most is felállítottak ott egy lámpát. Megérzte volna a város, ha meghozza az ő kis áldozatát s felállít ott még három lámpát. Hiszen akkor az egész ut meg lett volna világítva s az ott sétáló nagyközönségnek, az ott adózó polgárságnak, a külső kertekhez ott elhaladó közel háromezer lakosnak tett volna vele szolgálatot.

Becses lapjában kérünk helyet jelen felszólalásunknak s becses lapja útján kérünk a hatóságtól egy kis figyelmet és jelentéktelen áldozatkészséget. Óhajtatunk az, hogy a most felállított lámpán kívül, megfelelő távolságokban még vagy há mat állítsasson fel a hatóság, s igazán nagy szolgálatot tesz vele sok ezer adózó polgárnak.

Tisztelettel
Több adóhívető.

CSARNOK. A testvérek.

— Regény. —

Írta: **Thán Gyula.**

(Folytatás.)

Jenő nem tudta mire vélni, hogy Cson-tainé örökösen a leányaról, Vilmaról beszélt. Szeretett volna a mondókájába kezdeni, látogatása tulajdonképeni céljára rátérni és képtelen volt. Ugy ömlött a szó Cson-tainéból, mintha olvasta volna.

A nagy szóözönnök végre is a Vilma megjelenése vetett véget. Akármennyire is kicicimázta magát, azt, hogy huszonnégy tavaszt kitölt, már nem bírta a puderről sem elakarni. Jenő a szokott udvarias-ságával távozólta a belépő Vilmat, de a banális bókoltól tartózkodott. — Cson-tainé gyönyörködve legettette szemét Jenőn és a leányán, Vilmán. Az a gondolata támadt, hogy a fiatalok mennyire összeillenek s milyen pompás pár lehetne belőlük. Azután arra gondolt, hogy Jenőnek bizonyára lehet valami bizalmas közölni valója Vilma-val, még mielőtt a kezét megkérni. Azt hitte, hogy előzékeny lesz, ha erre alkalmat szolgáltat s azzal az ürügygyel, hogy a kony-hában utána néz annak: rendben van-e minden, szépen egyedül hagyta őket.

Néhány percre történt ez esupán. Cson-tainé, ha látta volna, hogy a fiatalok miképen unatkoztak egymás mellett, mind-járt kiábrándult volna minden reményéből. Amikor visszatért, viszont arról gondosko-dott, hogy Vilma hagyja őt egyedül az ifjuval, mert azt hitte, hogy elérkezett a kedvező alkalom arra, hogy Jenő nyilatkozzék.

Nem is csalódott. A mint egyedül maradtak, Jenő, még mielőtt Cson-tainé

ujra ontotta volna a szavakat, felállott s ünnepélyes formában, illő komolysággal szólt Cson-tainéhez:

— Nagyságos asszonyom!

— Parancsoljon édes Jenő, — szólt tele szeretetreméltósággal Cson-tainé, a ki érezte, hogy most következett el a nehezen és várva-várt nagy pillanat.

— Nagyságos asszonyom! — kezdte újra Jenő. — Ide s tova egy éve lesz annak, hogy kedves hajlékának minden alkalommal szívesen kitölt vendége vagyok. Ez év alatt ebben a csendes hajlékban felfedeztem, egyre jobban csudáltam s mindjobban megszerettem egy bájos angyalt, a ki nélkül, most érzem igazán, élni sem tudnék. Azért fordulok nagyságos asszonyomhoz, tegyen boldoggá s adja hozzám feleségül a rokoni szeretetével eddig egyszerűségben nevelt kis unokahugát, Marit kisasszonyt, a kit én ismétlem, végtelenül szeretek.

(Folyt. köv.)

DONOGAN és SOMOSSY

Kunz József és Társa utócai
Debreczen, Kistemplombazár.

— Óriási raktár —
szőnyegekben,

Függöny, ágy- és asztalterítő,
BUTORSZÖVETEK,

— Linoleum. —
!! OLCSÓ ÁRAK !!

Eladó ingatlanok.

1. Tel-ki utca 98. számú ház.
2. A sámsoni Budaházy-kertben levő hold 150 négyszögöl szőlő.
3. Homokkeru 729 négyszögöl szőlő.
4. Ondódi (Czuczai) 8 hold, 100 négyszögöl föld.
5. Csígekerti 780 □ öl szőlő jó épülettel.

Értekezhetni:

a Takaré- és Hitelintézetnél,
Csapó u. 4. sz. a., a hivatalos órák alatt.

Árverési hirdetmény.

Stern Péter gyulahlmi lakos haszonbérlo megkeresése folytán alulírott közhírré teszi, hogy a Spiegel Ignác miskolci lakos marhakereskedő által Stern Pétertől megvett, de a kikötött időben át nem vett 21 darab hizott ökör és 6 darab hizott bivay a kereke-delmi törvény 347. § a értelmében Téglás község határában fekvő gyulahlmi tanyán folyó 1904 évi május hó 16-ik napján délelőtt fél 10 órákor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérők el fog adatni.

Az árverés színhelye Stern Péter gyulahlmi-haszonbérlo e, vasuti állomása Téglás.

Debreczen, 1904. május hó 13.

Lestyán Adorján,
kir közjegyző.

1088. tk. sz.
1904

Árverési hirdetmény kivonat.

A derecskei kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy Áron Manó és társainak vagyonszármazéka elrendelt árverési ügyében a b.-sárándi 758. sz. tjkv-ben 214/a h. r. sz. alatt foglalt házastelkekre a végrehajtási árverés elrendeltétvén, annak 1688 kor. kikiáltási ár mellett leendő fogantatására határidőül az 1904 évi július hó 23. napjának délelőtt 11 óráját B.-Sáránd község házához kitűzte.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt, a kiküldöttnek átadni.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósg, mint tkvi hatóságnál és B.-Sáránd előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Debreczen, 1904. május hó 3.

Kir. járásbíró.

Államilag vizsgált Lucerna, Répa, konyhakerti és virágmagvak, Valódi „Elefánt” mosópor, legfényesebb szobapadló és butor-lack kapható

KOHN HENRIK

fűszer-, festék- és ásványvíz nagykereskedésében, gróf Degenfeld-tér.

A legjobb és legolcsóbb

jó ivó vizű kulfurásokot,

helyben és vidéken, jótállás mellett, többféle szivattyukat nagy választékban, a legolcsóbb árak mellett készitünk, ugyszintén vízvezetékeket és szivattyukat, jutányosan javitunk.

Cseplő garnitúrákat és mindenféle gazdasági gépeket, gyorsan és előnyös árért javitunk.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

RÁCZ ÉS EHRENREICH,
Széchenyi-utca 44. szám.

TÁNCZISKOLA
MEGNYITÁS!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy folyó május hó 18-ikán, szordán az új táncanfolyamot megnyitom.

Tánczóráimat osztályozom tetszés szerint.

Magán tanulókat tetszés szerinti időben tanítok.

Minden vasárnap kisbált (öszgyakorló-estélyt) rendezek.

Beiratkozásokat elfogadok a mai naptól.

Szíves pártfogást kérve vagyok kiváló tisztelettel

SCHAF JÁNOS táncztanító.

Lakás és táncintézet Csapó-u. 17.

A nagyérdemű borfogyasztó közönség
szíves figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. borfogyasztó közönség becses tudomására hozni, hogy Péterfia-u. 55. szám a svájci házmester kis vendéglőmet a mai kornak megfelelőleg Novelli Ede jó hírnevű szállótulajdonos boraiból több évekre rendeztem be, továbbá a közönség részére jókarban levő kuglizót tartok és kellemes udvarkert helyiséget alakítottam, nemkülömben izletes konyháról is gondoskodtam, s midőn ezen körülményre látor vagyok felhívni a n. é. közönséget boraim árjegyzékét a következőkben közlöm, a melyre nézve tisztelettel megjegyzem, hogy a tisztá kezeléssel mint addig egy ezután is főbőrekrésem lesz a felelősséget elvállalni.

1903 évi asztali	1 liter	— 36 kr.
1901 „ ó-bor	„	— 50 „
„ zöldszőlőnyi	„	— 80 „
„ góhér	„	— 80 „
„ mustóály	„	— 1 „
„ szegszárdi vörös	„	— 80 „
Egy 3 tából álló ebéd		50 kr.
Vacsora		33 „
Déltéti oszona		23 „
Déltéti „		23 „

Naponta friss csapolt Drüher rör.

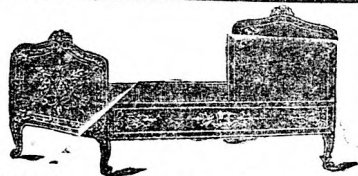
Valódi szepességi borvicska.

Ezeken kívül hideg ételek és felvágottak a tisztelt vendég részére mindenkor rendelkezésre áll.

Becsés pártfogást kér tisztelettel

GALAMB SÁNDOR vendéglős

Péterfia-utca 55. sz.

Méhészeti cikkek különlegességei
Kerti padok és vasbutorok; kertészeti szerszámok. Épület és butorvasalások. Gazdasági felszerelések. Gyermekkoszik egyszerűtől a legdiszesebb kiállításban. Fürdőkádak és jégsekrények legolcsóbban beszerezhetők:

Tóth Gyula,
vas nagykereskedő,

Piacz-utca 20. és 27. szám.

Tavaszi idényre.

BRÁZAY FÉLE
SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS - ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNALATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Komlóssy Lajos (előbb Szabó Zsigmond)

fűszer-, csemege és gazdasági cikkek raktára,
Debreczen, Piacz-Hatvan-utca sarak.

Ajánl:

Rézgálicz, Raffia, Juttafonalat,

minőség és olcsó árait illetőleg verseny nélkül!

eredeti francia kénport.

Liszt-harmat (Oidium) szőlőbetegség ellen, kipróbált legjobbat az

Ára 50 grammos zsákokban 22 fillér kilónként

2-10

26

Használata legolcsóbb és mégis a legbiztosabb.

A por kapható megrendelhető: **Komlóssy Lajosnál**

Telefon 2/3. sz.

Debreczen, Piacz-Hatvan-utca-sarak

Apró hirdetés.

Levelezés.

„M. 44.“ levele van.

Ajánlat.

BORSY-féle pemetefü-cukor, köhögéskor a legjobb csukorka 1 doboz 20 fillér. — Kapható Buday-cukrárszda, Jósza és Jóna droguerijában.

VILÁGHIRŰ Martell Cognac J. & F. Martell Debreczen és vidéke részére főraktár Váray József fűszerkereskedésében, Debreczen városi bérház.

BIKSZÁDI és SZOLYVAI ásványvizek, friss töltésűk, valamint szalmakalap lagok kaphatók Félégyházi János fűszerüzletében — Piacz- és Miklós-utca sarok.

ELÁRUSÍTÓ LEÁNYKA alkalmazást nyerhet a nagy dohánytőzsdében.

DIVATOS blouzek raktáron és mérték szerint, továbbá alsó szoknyák, kötények, nap- és esernyők feltűnő olcsó árban beszerezhetők Márton Gyula üzletében, a Bika-szálloda mellett.

PEMETEFÜ maláta, és égetett csukorkák kaphatók, Riesz cukrárszda-jában.

ÜZLETHELYISÉG, két év óta hentes-üzlet, azonnal kiadó Külső vásártér 1.

INGA-ÓRÁK javítása jutányosan, órákért érte küldök, 2 nap alatt pontosra szabályozva, haza küldöm, 2 évi jóállás. — Horváth óraműves, Hatvan-utca 2.

KITŰNŐ fajboraimat ajánlom t. vevőimnek a legolcsóbb napi árban, u. m. 1 liter magyar-rádi 40 kralczár, 1 liter aradvidéki 32 kr., 1 liter homoki 28 kr. Bán Kálmán fűszer és bor üzletében. Egyház-tér.

BUTOROZOTT szoba kiadó, Hunyadi-u. 2. sz. I. emelet.

INGYEN lakás takarításért. Széchenyi-utca 18. szám.

— PÉKEK részére —
konyérra ragasztható számok
 füzetekben (egy füzet 1—120-ig kétszer számozva), kapható a
— Várasi nyomdában, —
 ára egy füzetnek 10 fill.

Kereslet.

SZÁRAZ raktár és pince helyiséget keresek a nagy templom közelében. Czim a kiadó-hivatalba.

HORDÓS SÖR hűtésére jégsekrény, asztallal, megvételre keresetek. Czim a kiadóban.

NÉMET Bonne Troppani születésű keres állást azonnali belépésre, felfogadható Turai Farkas elhelyező irodájában Debreczen, Miklós-u. 8.

PÉNZTÁRNOKNÓ 15-ére felvétetik óvadékkal. Czim a kiadóban.

Eladás.

ELADÓ HÁZAK: 1. Csokonai utca 37. szám. 2. Baros-utca 24. sz. házastelek. Értesítést ad a Debreczeni első takarékpénztár titkárja.

HONVED-utca 8-ik számú ház, jutányos áron eladó. Értekezhetni ugyanott.

RIZLING bor 12 és fél hektoliter 1903-iki 2 szer lehozva eladó. Czim a kiadóban.

Nyomatott Debreczen szab. kir. város könyvnyomdájában, (Városház keresztülpület) a Debreczeni Ujság Képforgatógépén.

A fehér mosás
 tika a
tenger
 kékitő
 1 üveg 1/2 lit. 15 kr.
 kapható
 Deutsch Albert
 és fia

fűszerkereskedésében Hatvan-utca.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fia urak
 Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Mayer Jenő.

Szives figyelembe!

Kávéházak, szállodák, vendéglősök és kereskedőknek, kik pudlikokat tisztán és pormentesen akarják tartani, egy próbálják meg a kipróbált és nagyon jónak találtatott

pormentesítő olajat,

mely használat után nagyon szép barnás színt nyer Használati utasítással szolgál a hol kapható is

— DARVAS MIKSA —
 fűszer, csemege, gyarmatáru és festék kereskedésében Teleki- és Drák Ferenc-utca sarkán. Telefon 294. sz.

Permetezésnél

mégis legjobb az országszerte elősmert szab. **„SUGAR“** permetező, mely **Veréb István** által Debreczen I. Rakóczy-utca 25 sz. alatt gyártott törzsgyökerez magyar gyártó páratlan találmánya és gyártmánya.

A szab. „Sugar“ permetező több kiállítás- és versenyen az első díjat nyerte az összes európai gyártmányok felett.

A szab. „Sugar“ permetezőt a folyó évre a nehéz öntött szívószekrény elhasznosításával könnyebbre, még egyszerűbbre téskellet sítettem, melyet pót-szabadalommal védve, hoztam forgalomba.

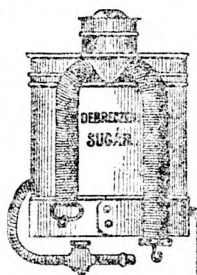
A szab. és pót-szab. „Sugar“ permetező a continensen egyedüli, — melyben a székeán egyszerűsített szívószekrény is és a három csavar kicsarása után a szélkázán is kivehető, mely után bámulatra és partfogásra méltó egyszerű, szilárd, lekiösmertes tökéletes gyártmány

Ára teljesen felzárkózva, 5 évi felelősség és készpénz fizetés mellett **24 korona.**

Prospektus ingyen és bérmentve.

Kiváló tisztelettel

Veréb István.

Szönyegegk,
 CSIPKE-FÜGGÖNYÖK,
Butorszövetek,
 DIVÁN-TAKARÓK,
 STÓROK
 Szövet- és plüss-függönyök,
 Linoleum és Bőrvászon
 koci-takarók
 a legnagyobb választékban
 kaphatók.
 AZ
UJ SZÖNYEGHÁZBAN
 DEBRECZEN,
 Kossuth-utca 11. szám.

Uj vállalat!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy vízvezeték, légs-e-z, fürdő rendezés, elvezeték, csatornázás, szíva tyúk, 1 g-és gá motorok felszerelést, épület-és díszmő bádogos munkákat készitünk. Elvállalunk minden e szakmába vágó új berendezéseket, szakértelmű kivitelben, jóállás mellett.

Elfogadunk javításokat és átalakításokat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, tisztelettel:

MÁTHÉ és TÓTH,
 vállalkozók, Péterfia-u. 19. sz.

Telefon sz m: 321.